

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 27. juni 2011
Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2011-7003-0044
Dok.: RL140553

NOTAT

Komité sag vedrørende Kommissionens forslag til direktiv om ændring af bilag I, del II, til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EF

1. Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til direktiv om ændring af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 for så vidt angår de supplerende antagelser til brug for beregningen af de årlige omkostninger i procent (komité sag). Forslaget har til formål at sikre, at de supplerende antagelser er tilstrækkelige til at beregne de årlige omkostninger i procent (ÅOP) på en ensartet måde, og at antagelserne samtidig er tilpasset den kommercielle situation på markedet for forbrugerkredit. Dette sker bl.a. ved at indføre nye antagelser om beregningen af ÅOP i relation til tidsbegrænsede kreditaftaler og om fastsættelsen af tidspunktet for den første udnyttelse af kreditten og for tilbagebetalingerne. Forslaget behandles i komitéprocedure efter artikel 5 a (forskriftsprocedure med kontrol) i Rådets afgørelse af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (1999/468/EF), som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512/EF. Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for forbrugerkreditaftaler den 4. juli 2011. Forslaget vurderes generelt at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet forslaget sigter mod at forbedre forbrugerens mulighed for at gennemskue og sammenligne forskellige kredittilbud. Forslaget har lovgivningsmæssige konsekvenser. Regeringen er overordnet set positiv over for forslaget og agter at stemme for forslaget.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

2. Baggrund

2.1. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EF (herefter forbrugerkreditdirektivet), der er et totalharmoniseringsdirektiv, indeholder bl.a. regler om beregningen af de årlige omkostninger i procent (ÅOP).

Det fremgår af forbrugerkreditdirektivets præambel (betragtning nr. 43), at det med henblik på at fremme det indre markeds oprettelse og funktion og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i hele Fællesskabet bør sikres, at oplysningerne om ÅOP er sammenlignelige i hele Fællesskabet.

Oplysning om ÅOP skal være indeholdt i reklame for kreditaftaler, jf. direktivets artikel 4, stk. 2. Oplysning om ÅOP skal endvidere gives til forbrugeren forud for indgåelsen af en kreditaftale, jf. artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 1, ligesom selve kreditaftalen skal indeholde oplysning herom, jf. artikel 10.

Efter forbrugerkreditdirektivets artikel 19, stk. 1, skal ÅOP beregnes ud fra den matematiske formel i bilag I, del I, til direktivet. Efter artikel 19, stk. 2, skal de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkrediten indgå ved beregningen af ÅOP. Bestemmelsen undtager dog udtrykkeligt omkostninger, der knytter sig til forbrugers eventuelle misligholdelse, samt omkostninger i forbindelse med køb af varer eller tjenesteydelser, som skal betales, uanset om købet foretages kontant eller på kredit. De kort- og kontoomkostninger, der er forbundet med udnyttelse af forbrugerkrediten, skal indgå ved beregningen af ÅOP. Disse omkostninger kan dog udelades, hvis oprettelse og anvendelse af kort og konto er frivillig for forbrugeren, og de omkostninger, der er forbundet hermed, er klart angivet andetsteds.

Til brug for beregningen af ÅOP indeholder artikel 19, stk. 3 og 4, to antagelser. Efter artikel 19, stk. 3, skal det antages, at en kreditaftale forbliver gyldig i hele det aftalte tidsrum, og at kreditgiveren og forbrugeren opfylder deres forpligtelser på de vilkår og datoer, der er angivet i kreditaftalen. Indeholder kreditaftalen vilkår, som tillader variationer i debitorrenten og andre omkostninger, beregnes ÅOP ud fra den antagelse, at

omkostningerne er konstante fra udgangsniveauet og indtil kreditaftalens udløb, jf. artikel 19, stk. 4.

De generelle antagelser i artikel 19, stk. 3 og 4, suppleres efter omstændighederne af antagelserne i direktivets bilag I, del II, jf. artikel 19, stk. 5, 1. pkt.

Kommissionen kan efter artikel 19, stk. 5, 2. pkt., hvis antagelserne i artikel 19, stk. 3 og 4, samt i bilag I, del II, ikke er tilstrækkelige til at beregne ÅOP på ensartet vis, eller hvis antagelserne ikke længere svarer til den kommercielle situation på markedet, fastlægge de nødvendige supplerende antagelser eller ændre de eksisterende antagelser. Det følger af artikel 19, stk. 5, 3. pkt., at disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i direktivet, skal vedtages efter forskriftsprocedure med kontrol, jf. artikel 5 a i afgørelse 1999/468/EF.

2.2. Kommissionen har fremlagt et forslag til direktiv om ændring af forbrugerkreditdirektivets bilag I, del II, om de supplerende antagelser til brug ved beregningen af ÅOP. Medlemsstaterne har modtaget forslaget den 15. juni 2011 i en engelsk sprogversion. Kommissionen er herudover i gang med at udarbejde en vejledning om beregningen ÅOP. Med vejledningen, der ikke vil blive bindende for medlemsstaterne, tilsigtes det navnlig at fastlægge en fælles forståelse for beregningen af ÅOP.

Det fremgår af betragtningerne til Kommissionens forslag til et direktiv om ændring af forbrugerkreditdirektivets bilag I, del II, at erfaringerne fra medlemsstaterne med implementeringen af forbrugerkreditdirektivet har vist, at antagelserne i forbrugerkreditdirektivets bilag I, del II, ikke er tilstrækkelige til at beregne ÅOP på en ensartet måde, samt at antagelserne ikke længere er tilpasset den kommercielle situation på markedet.

Det anføres i forlængelse heraf, at det – for så vidt angår tidsubegrænsede kreditaftaler – er nødvendigt at indsætte nye antagelser i direktivets bilag I, del II, til brug ved beregningen af ÅOP. Det er desuden nødvendigt at fastsætte nye antagelser for tidspunktet for den første udnyttelse af kreditten og for tilbagebetalingerne.

Forslaget er fremsat under henvisning til forbrugerkreditdirektivets artikel 19, stk. 5. Forslaget skal i medfør af forbrugerkreditdirektivets artikel 25, stk. 2, behandles efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 5 a i Rådets afgørelse af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår

for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (1999/468/EF), som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512/EF.

Det forventes, at forslaget den 4. juli 2011 skal behandles i Komitéen om forbrugerkreditaftaler, som Kommissionen har nedsat i overensstemmelse med forbrugerkreditdirektivets artikel 25, stk. 1. Komitéen træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

3.1. Formålet med forslaget er at sikre, at de supplerende antagelser i bilag I, del II, til forbrugerkreditdirektivet, er tilstrækkelige til at beregne ÅOP på en ensartet måde, og at antagelserne samtidig er tilpasset den kommercielle situation på markedet for forbrugerkredit. Forslaget tilsigter at forbedre forbrugernes mulighed for at gennemskue og sammenligne de forskellige kredittilbud.

3.2. Efter forslagets artikel 1 skal de supplerende antagelser til brug ved beregningen af ÅOP i forbrugerkreditdirektivets bilag I, del II, erstattes med de antagelser, der er fastsat i bilaget til forslaget.

Med bilaget foreslås der indsat tre nye supplerende antagelser (e), (f) og (g), til brug ved beregningen af ÅOP. De øvrige antagelser (a), (b), (c), (d), (h), (i) og (j) i bilaget viderefører de gældende antagelser.

3.2.1. Den foreslåede nye antagelse (e) vedrører tidsubegrænsede kreditaftaler (open-end credit agreement), der ikke er kassekreditter. Ved en tidsubegrænset kreditaftale forstås en aftale uden fast løbetid, herunder aftaler, hvor kreditten skal tilbagebetales i sin helhed inden for eller efter en bestemt periode, og som herefter kan udnyttes igen.

Efter forslaget til antagelse (e), pkt. (i), skal det i tilfælde af en tidsubegrænset kreditaftale antages, at kreditten er stillet til rådighed for en periode på 1 år regnet fra tidspunktet for den første udnyttelse af kreditten, og at saldoen (kapitalen, renter og eventuelle andre omkostninger) udlignes med forbrugers sidste betaling.

Efter forslaget til antagelse (e), pkt. (ii), skal det endvidere antages, at kapitalen tilbagebetales i lige store månedlige betalinger begyndende en måned efter datoen for den første udnyttelse af kreditten. Hvis kapitalen inden for hver betalingsperiode skal tilbagebetales i sin helhed ved én

betaling, skal successive trækninger og tilbagebetalinger af hele kapitalen dog antages at finde sted over en periode på 1 år. Renter og andre omkostninger skal pålægges i overensstemmelse hermed og som forudsat i aftalen.

3.2.2. Efter forslaget til den nye antagelse (f), der omfatter andre kreditaftaler end kassekreditter og tidsubegrænsede kreditaftaler, jf. antagelse (d) og (e), skal det i tilfælde, hvor datoen for eller størrelsen på en tilbagebetaling ikke kan fastlægges, antages, at betalingen er foretaget på det tidligst mulige tidspunkt i henhold til aftalen og for det laveste beløb, som fremgår af aftalen, jf. pkt. (i). Hvis datoen for indgåelse af aftalen ikke er kendt, skal datoen for den første trækning anses for at være den dato, som resulterer i det korteste interval mellem den pågældende dato og datoen for den første betaling, som forbrugeren skal foretage, jf. pkt. (ii).

3.2.3. Efter forslaget til den nye antagelse (g) skal det i tilfælde, hvor datoen for eller størrelsen af en betaling ikke ud fra aftalen eller antagelserne (d), (e) og (f) kan fastlægges, antages, at betalingen skal ske i overensstemmelse med de datoer og betingelser, som kreditor kræver. Hvis heller ikke disse er kendt, skal det antages, at betaling af renter sker sammen med tilbagebetalingen af kapitalen, jf. pkt. (i), at andre omkostninger end renter i form af et engangsbeløb betales på tidspunktet for kreditaftalens indgåelse, jf. pkt. (ii), at andre omkostninger end renter, som skal betales flere gange, betales med faste intervaller fra datoen for den første tilbagebetaling af kapitalen, og – hvis størrelsen på de nævnte omkostninger ikke er kendt – antages de at være lige store, jf. pkt. (iii). Det skal herudover antages, at den sidste betaling udligner saldoen, jf. pkt. (iv).

3.2.4. Som nævnt ovenfor viderefører antagelserne (a), (b), (c), (d), (h), (i) og (j) allerede gældende antagelser. Den foreslåede antagelse (a) svarer således til den gældende antagelse (a), mens de foreslåede antagelser (b) og (c) svarer til henholdsvis de gældende antagelser (c) og (b). De foreslåede antagelser (d), (h), (i) og (j) svarer til de gældende antagelser (h), (g), (i) og (j).

3.3. Efter forslagets artikel 2 skal medlemsstaterne inden den 31. december 2012 vedtage og offentliggøre de nødvendige love og administrative bestemmelser med henblik på at gennemføre direktivet, og disse skal anvendes fra den 1. januar 2013. Medlemsstaterne skal straks meddele

Kommissionen teksten til disse bestemmelser og en sammenligningstabel mellem disse bestemmelser og forslaget.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet inddrages i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol, jf. artikel 5 a i Rådets afgørelse af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (1999/468/EF), som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512/EF.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da der er tale om et direktivforslag, der udmønter en hjemmel i forbrugerkreditdirektivet. Der er således i forbindelse med vedtagelsen af forbrugerkreditdirektivet taget stilling til spørgsmålet om nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

6.1. Kreditaftaleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 157 af 25. februar 2009 med senere ændringer, regulerer aftaler om kredit. Formålet med kreditaftaleloven er navnlig at beskytte låntageren, når denne indgår kreditaftaler med en professionel kreditgiver. Loven har endvidere til formål at sikre, at der er den rette balance mellem låntagere og kreditgivere således, at der skabes et velfungerende kreditmarked.

Kreditaftaleloven er senest ændret ved lov nr. 535 af 26. maj 2010 om ændring af lov om kreditaftaler og lov om markedsføring (Ændringer som følge af forbrugerkreditdirektivet), der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF. Loven trådte i kraft den 1. november 2010, dog med undtagelse af kreditaftalelovens § 19, stk. 1 og 4-7, om forbrugers fortrydelsesret, der trådte i kraft den 11. juni 2010.

Kreditaftaleloven indeholder i kapitel 1 generelle bestemmelser, der nærmere afgrænser lovens anvendelsesområde. I kapitel 2 findes regler om kreditgiverens oplysningspligt, herunder bl.a. regler om beregning af

ÅOP, og i kapitel 3 findes regler om fortrydelsesret. Herudover indeholder loven bl.a. regler om tilsidesættelse af oplysningspligten (kapitel 6), forbrugerens betalinger (kapitel 7), forbrugerens misligholdelse (kapitel 8) og kreditorskifte (kapitel 9).

Kreditaftaleloven indeholder herudover 3 bilag. Bilag 1, del 1, indeholder en matematisk formel, som skal anvendes ved beregningen af ÅOP, mens bilag 1, del 4, indeholder en række supplerende antagelser. Bilag 2 indeholder formularen ”Standardiserede europæiske forbrugerkreditoplysninger”. Bilag 3 indeholder en særlig formular, som skal anvendes i forbindelse med kreditaftaler om kassekredit og gældsoplægning (i stedet for formularen i bilag 2).

6.2. ÅOP er i kreditaftalelovens § 4, nr. 9, defineret som de samlede omkostninger i forbindelse med kreditaftalen udtrykt i procent pr. år af det samlede kreditbeløb, eventuelt omfattende de omkostninger, der er nævnt i § 16, stk. 3 og 4.

Kreditaftalelovens § 16, der svarer til forbrugerkreditdirektivets artikel 19, vedrører beregningen af ÅOP.

Definitionen af ÅOP udbygges i § 16, stk. 1, hvoraf det fremgår, at ÅOP på årsbasis svarer til nutidsværdien af alle fremtidige eller eksisterende forpligtelser i form af udnyttede kreditmuligheder, tilbagebetalinger og omkostninger, der er aftalt mellem kreditgiveren og forbrugeren. Efter § 16, stk. 2, skal ÅOP beregnes ud fra den matematiske formel i lovens bilag 1. Efter § 16, stk. 3, skal kreditaftalens samlede omkostninger indgå i beregningen af ÅOP. Undtaget er dog omkostninger, som kun skal betales ved forbrugerens misligholdelse, samt omkostninger, som forbrugeren skal betale udover købsprisen ved køb af varer og tjenesteydelser, når disse omkostninger er uafhængige af, om varen eller tjenesteydelsen købes kontant eller på kredit.

En kreditaftale vil ofte være knyttet til en konto, hvortil kreditbeløbet udbetales. Det følger af § 16, stk. 4, at omkostningerne ved en sådan konto skal indgå i beregningen af ÅOP, hvis åbningen heraf er obligatorisk. Det samme gælder udgifter til betalingstransaktioner og omkostninger ved anvendelse af betalingsmidler. Omkostninger ved anvendelse af betalingsmidler kan f.eks. opstå, hvis kreditten er knyttet til et kontokort, hvor anvendelse af kontokortet er gebyrbelagt. Hvis det er muligt at åbne en konto i forbindelse med forbrugerkreditten, men det ikke er obligato-

risk, skal de omkostninger, der er relateret til kontoen, dog ikke indgå i beregningen af ÅOP. Sådanne omkostninger skal i stedet angives separat i kreditaftalen eller i en anden aftale med forbrugeren.

Efter kreditaftalelovens § 16, stk. 5, skal beregningen af ÅOP baseres på den antagelse, at kreditaftalen opretholdes i hele det aftalte tidsrum, og at både kreditgiveren og forbrugeren opfylder deres forpligtelser i henhold til kreditaftalen.

Hvis kreditaftalen giver mulighed for en variabel rente, eller hvis omkostninger, der skal indgå i beregningen af ÅOP, ikke kan opgøres på det tidspunkt, hvor beregningen skal foretages, fastslår § 16, stk. 6, at der ved beregningen af ÅOP skal anvendes den antagelse, at såvel renten som omkostninger er konstante i hele aftaleperioden, og at niveauet svarer til niveauet på beregningstidspunktet.

Endelig følger det af § 16, stk. 7, at der ved beregningen af ÅOP om nødvendigt kan gøres brug af de supplerende antagelser i lovens bilag 1, del 4, jf. straks nedenfor.

6.2.1. Som anført under pkt. 6.2 indeholder kreditaftalelovens bilag 1 en matematisk formel, som skal anvendes ved beregningen af ÅOP. Herudover indeholder bilag 1 bl.a. en række supplerende antagelser til brug ved beregningen af ÅOP (del 4). Bilag 1, del 4, svarer til forbrugerkreditdirektivets bilag I, del II.

Kreditaftalelovens bilag 1, del 4, indeholder følgende supplerende antagelser:

- 1) Hvis en kreditaftale stiller forbrugeren frit med hensyn til at udnytte kreditmuligheden, anses det samlede kreditbeløb for udnyttet i sin helhed med det samme.
- 2) Hvis en kreditaftale giver forskellige muligheder for at udnytte kreditmuligheden med forskellige omkostninger eller debitorrenter, anses det samlede kreditbeløb for udnyttet ved den højeste omkostning og debitorrente anvendt på den mulighed for at udnytte kreditmuligheden, der oftest benyttes under den pågældende type kreditaftale.
- 3) Hvis en kreditaftale generelt stiller forbrugeren frit med hensyn til at udnytte kreditmuligheden, men også blandt de forskellige muligheder for udnyttelse af kreditmuligheden fastsætter en begræns-

ning med hensyn til beløb og tidsrum, anses kreditbeløbet for at være udnyttet på den tidligste af de datoer, der er fastsat i aftalen, og i overensstemmelse med disse begrænsninger for udnyttelse af kreditmuligheden.

- 4) Hvis der ikke er en fast tidsplan for tilbagebetalingen, antages det,
  - a) at kreditten er stillet til rådighed for en periode på 1 år og
  - b) at kreditten tilbagebetales i 12 lige store månedlige rater.
- 5) Hvis der er en fast tidsplan for tilbagebetaling, men størrelsen af tilbagebetalingen er fleksibel, skal størrelsen af hver tilbagebetaling anses for at være den laveste, som er fastsat i aftalen.
- 6) Når kreditaftalen indeholder mere end én tilbagebetalingsdato, anses kreditten for stillet til rådighed og tilbagebetalingerne for foretaget på den tidligste af de datoer, der er fastsat i aftalen, medmindre andet er angivet.
- 7) Er der endnu ikke aftalt et loft for kreditten, anses loftet for at være på 11.200 kr.
- 8) Hvis der er tale om en kassekredit, anses det samlede kreditbeløb for udnyttet i sin helhed og for kreditaftalens fulde løbetid. Hvis kreditaftalens løbetid ikke kendes, beregnes de årlige omkostninger i procent ud fra den antagelse, at kredittens løbetid er 3 måneder.
- 9) Hvis der i en begrænset periode eller for et begrænset beløb tilbydes forskellige rentesatser og omkostninger, anses rentesatsen og omkostningerne for at være den højeste sats i hele kreditaftalens løbetid.
- 10) I forbindelse med kreditaftaler, for hvilke der er aftalt en fast debitorrente i den første periode, ved hvis udløb der fastsættes en ny debitorrente, som derefter med jævne mellemrum tilpasses i forhold til en aftalt indikator, beregnes de årlige omkostninger i procent ud fra den antagelse, at fra og med udløbet af perioden med den faste debitorrente er debitorrenten den samme som debitorrenten på tidspunktet for beregningen af de årlige omkostninger i procent baseret på værdien af den aftalte indikator på det pågældende tidspunkt.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af direktivforslaget vil medføre, at de supplerende antagelser i kreditaftalelovenes bilag 1, del 4, skal erstattes med de supplerende antagelser, der fremgår af forslaget.

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke at medføre samfundsøkonomiske konsekvenser af betydning.

Forslaget skønnes ikke at medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet af betydning.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet forslaget sigter mod at forbedre forbrugerens mulighed for at gennemskue og sammenligne forskellige kredittilbud.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos Forbrugerombudsmanden, Finanstilsynet, Finansrådet og Finans og Leasing.

Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet har ikke bemærkninger til forslaget.

Finansrådet har anført, at det klart bør defineres, hvilke produkter der falder ind under antagelse (e). Finansrådet har endvidere anført, at det for så vidt angår antagelse (e) vil være mere hensigtsmæssigt at foretage en beregning fra det tidspunkt, hvor kreditten stilles til rådighed for forbrugeren end fra det tidspunkt, hvor kreditten første gang udnyttes, idet kreditgiver ikke på det tidspunkt, hvor kreditten ydes, er bekendt med, hvornår kreditten første gang vil blive udnyttet. Finansrådet har herudover anført, at almindelige kassekreditter og revolverende kreditter bør behandles efter de samme antagelser. Finansrådet har desuden anført, at forslaget vil have administrative konsekvenser, idet eksisterende it-systemer mv. skal ændres.

Finans og Leasing har oplyst, at den foreslåede definition af tidsubegrænsede kreditaftaler i antagelse (e), hvorved forstås en aftale uden fast løbetid, herunder aftaler, hvor kreditten skal tilbagebetales i sin helhed inden for eller efter en bestemt periode, og som herefter kan udnyttes igen, bør ændres til aftaler uden fast løbetid, herunder aftaler, hvor kreditten *kan* tilbagebetales i sin helhed inden for eller efter en bestemt periode, og som herefter kan udnyttes igen.

Forslaget har skriftligt været forelagt Juridisk Specialudvalg.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er overordnet positiv over for Kommissionens forslag, som tilsigter at forbedre forbrugerens mulighed for at gennemskue og sammenligne de forskellige kredittilbud.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.